

G7 ÜLKELERİNDE EKONOMİK BÜYÜME VE CARİ İŞLEMLER DENGESİ İLİŞKİSİ: PANEL VERİ ANALİZİ

Bahar OĞUL¹

ÖZET

Cari işlemler dengesi ve ekonomik büyüme değişkenleri bir ülkeye ait en önemli makroekonomik göstergelerdendir. Bu çalışmada 1980-2020 dönemindeki G7 ülkeleri (Almanya, ABD, Fransa, İngiltere, İtalya, Japonya ve Kanada) açısından cari denge ve ekonomik büyüme değişkenlerine ait yıllık veriler kullanılmıştır. Öncelikle değişkenlerin durağanlık seviyeleri Levin, Lin ve Chu (2002) tarafından geliştirilen panel LLC birim kök testiyle ve Im, Pesaran ve Shin (2003) tarafından geliştirilen panel IPS birim kök testleriyle incelenmiştir. Modelde kullanılan değişkenler arasındaki uzun dönemli ilişkiyi test etmek amacıyla Pedroni eşbütünleşme testi ve Kao eşbütünleşme testinden faydalanılmıştır. Eşbütünleşme testleri sonucunda cari işlemler dengesi ve ekonomik büyüme değişkenleri arasında uzun dönemde anlamlı bir ilişkinin olduğu testlerle ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca uzun dönemli eşbütünleşme ilişkisine ait katsayı tahmincisi olan ve Pedroni (2000) tarafından geliştirilen FMOLS yöntemine başvurulmuş, modelde kullanılan değişkenlerin istatistiki olarak anlamlı olduğu bulgusu elde edilmiştir. Ekonomik büyümede meydana gelen %1'lik bir artış cari işlemler dengesini yaklaşık olarak %0.27 artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cari İşlemler Dengesi, Ekonomik Büyüme, Eşbütünleşme, G7, Panel Veri Analizi

RELATIONSHIP OF ECONOMIC GROWTH AND CURRENT ACCOUNT BALANCE IN G7 COUNTRIES: PANEL DATA ANALYSIS

ABSTRACT

Current account balance and economic growth variables are among the most important macroeconomic indicators of a country. In this study, annual data of current account balance and economic growth variables for the G7 countries (Germany, USA, France, England, Italy, Japan and Canada) in the 1980-2020 period were used. First, the stationarity levels of the variables were examined with the panel LLC unit root test developed by Levin, Lin and Chu (2002) and the panel IPS unit root test developed by Im, Pesaran and Shin (2003). Pedroni cointegration test and Kao cointegration test were used to test the long-term relationship between the variables used in the model. As a result of the cointegration tests, it was revealed by the tests that there is a significant long-term relationship between

¹ YÖK 100/2000 Programı Doktora Öğrencisi, İktisat Bölümü, baharogul@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-4335-9086

Geliş Tarihi: 26.01.2022 / Kabul Tarihi: 13.06.2022 Çalışma Türü: Araştırma Makalesi

the current account balance and economic growth variables. In addition, the FMOLS method, which is the coefficient estimator of the long-term cointegration relationship and developed by Pedroni (2000), was applied, and it was found that the variables used in the model were statistically significant. A 1% increase in economic growth increases the current account balance by approximately 0.27%.

Keywords: Current Account Balance, Economic Growth, Cointegration, G7, Panel Data Analysis

GİRİŞ

Cari işlemler hesabı, ülkeler arasında belirli bir dönemde gerçekleşen ekonomik ilişkileri gösteren ödemeler bilançosunun bir alt kalemidir. Diğer ülkelerle yapılan mal ve hizmet ticaretinin yanı sıra transfer ödemeleri de bu hesapta muhasebeleştirilmektedir. Pek çok makroekonomik değişkene ait bulguların incelenebileceği bu hesap grubu iktisadi beklentilerin ve kararların verilmesinde etkin rol oynamaktadır (Ağır vd., 2020: 58). Cari işlemler hesabı; cari denge, cari fazla ya da cari açık durumları gösterebilmektedir. Cari işlemler hesabında oluşan bu açık ya da fazlalık ödemeler bilançosunun diğer kalemlerinden biri olan sermaye hesabı ile giderilmektedir. Yurtiçindeki yerleşiklerin yurtdışındaki yerleşiklerle mal ve hizmet ticaretini döviz ile yapması sonucu cari işlemler hesabının döviz varlığını da gösterdiği söylenebilmektedir. Ayrıca cari işlemler açığı ülkenin yurt dışı kaynaklı tasarruf ettiğini gösterirken; cari işlemler fazlası ise yurt dışından tasarrufun yurt içine yönlendirildiğini göstermektedir (Karahan ve Akçaçakır, 2021: 120).

Dünyayı etkisi altına alan ve ekonomi sektöründe de serbestleşme hareketliliğinin arttığı küreselleşme sürecinde cari işlemler hesabının da ekonomiye etkileri önemli bir unsur haline gelmiştir (Önder ve Özbek, 2019: 723). Cari işlemler hesabında meydana gelebilecek dengesizlikler; ülke ekonomilerinin tasarruf-yatırım durumlarını ve devletin borç düzeyini gösteren ayrıca diğer ülkelerle olan iktisadi ilişkileri yansıtan en önemli makroekonomik bir göstergedir (Balmumcu ve Bozkurt, 2020: 292).

Cari işlemler dengesini etkileyen faktörler: ekonomik büyüme, döviz kuru, faiz oranları, yabancı sermaye hesapları, girdi fiyatları ve bütçe açıkları gibi unsurlardır (Çiftçi, 2014: 30). Ekonomik büyüme, milli gelirdeki ya da toplam hasıladaki meydana gelen reel artıştır (Hepaktan ve Çınar, 2012: 44). Cari işlemler dengesiyle ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin incelenmesi konusunda ekonomik büyümeyi oluşturan unsurlar da önem arz etmektedir. Çünkü ekonomik büyümeyi cari işlemler hesabında meydana gelen değişimler de etkilemektedir. Cari işlemler dengesinin en önemli alt kalemlerinden biri olan dış ticaretin içinde yer alan ihracat ve ithalat hem cari işlemler dengesini hem de ekonomik büyümeyi etkilemektedir (Türkmen ve Özbek, 2021: 1481). Ekonomik büyüme ithalattan kaynaklı ise cari işlemler dengesindeki açıklar artarken ihracattan kaynaklı ise cari işlemler dengesindeki açıklar azalma göstermektedir. Ekonomik büyümeyle cari işlemler dengesi arasındaki ilişki, sayılan bu sebeplerden dolayı büyük önem taşımaktadır (Altıntaş vd., 2016: 37).

Ekonomik büyüme ile cari denge değişkenleri arasındaki ilişkiye ait üç farklı görüş ortaya atılmıştır. Bunlardan ilki ekonomik büyümenin cari işlemler dengesinin negatif nedeni olduğu yönündedir. Öyle ki cari işlemlerde oluşan açıkların sebebi ekonomik büyümeden kaynaklı oluşan talep artışıdır. Ekonomik büyümeden kaynaklı talep artışı beraberinde ithalatın artışını dolayısıyla cari işlemlerde açıklar meydana getirmektedir. Ekonomik büyüme ve cari denge ile ilgili bir diğer görüş cari işlemler dengesinin ekonomik büyümeye neden olduğu yönündedir. En son görüş ise ekonomik büyüme ve cari denge arasında bir ilişkinin olmadığı veya var olan ilişkinin zayıf olduğu şeklindedir (Duman, 2017: 13).

İktisat alan yazınında cari işlemler açığı ile birçok makroekonomik değişkenin (ekonomik büyüme, turizm gelirleri, işsizlik, döviz kuru gibi) ilişkisinin araştırıldığı görülmektedir. G7 ülkeleri için de cari dengede meydana gelen açık ya da fazlalığın ülkelerin milli geliri ile arasında önemli bir ilişki olduğu ileri sürülmektedir. Bu çalışmada 1980-2020 dönemi aralığındaki G7 ülkeleri (Almanya, ABD, Fransa, İngiltere, İtalya, Japonya ve Kanada) açısından cari işlemler dengesi ve ekonomik büyüme değişkenlerine ait yıllık veriler kullanılarak ampirik analiz yapılmıştır. Öncelikle değişkenlerle ilgili seçilmiş ampirik literatüre yer verilmiştir. Sonrasında ampirik çalışma ile ilgili bulgular ele alınarak yorumlanmıştır. En son aşamada sonuç ve değerlendirmeye yer verilerek çalışma sonlandırılmıştır.

1. SEÇİLMİŞ AMPİRİK LİTERATÜR

Cari işlemler dengesi ve ekonomik büyüme faktörleri ile ilgili literatürde bazı ampirik çalışmalar mevcuttur. Söz konusu çalışmalar dönem, ülke, yöntem ve değişkenler itibari ile farklılık göstermektedir. Bu bölümde cari denge ve ekonomik büyüme değişkenleri arasında yapılmış olan çalışmalara ait alan yazındaki bazı ampirik çalışmalara yer verilecektir.

1966-1995 arası dönemine ait 44 gelişmekte olan ülkenin verilerini kullanarak Calderon, Chong ve Loayza (2000) yaptıkları çalışmada Genelleştirilmiş Momentler Metodundan (GMM) yararlanarak makroekonomik değişkenler ve cari denge arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Sonuç olarak ekonomik büyüme ile cari denge arasında ters yönlü bir ilişkinin olduğu; bu ilişkinin de zayıf bir ilişki olduğu bulgusu elde edilmiştir.

1971-2005 dönemindeki MENA (Orta Doğu ve Kuzey Afrika) ülkelerine ait yıllık verilerden faydalanarak Aristovnik (2007) çalışmasında cari dengenin belirleyicilerini incelemek için panel veri yöntemlerinden olan LSDV, OLS, GMM ve FGLS testlerinden faydalanmıştır. Söz konusu bulgulara göre bu ülkeler için ekonomik büyümenin cari denge açığını artırıcı olduğu görülmektedir.

1970-2006 dönemi için 28 petrol ihraç eden ülkeye ait yıllık verileri Morsy (2009) çalışmasında ele almıştır. Cari işlemler dengesinin belirleyicilerini GMM yöntemiyle analiz ederek ekonomik büyümenin cari denge açığı üzerinde bir etkisinin olmadığı bulgusunu bulmuştur.

1980-2006 dönemine ait 19 gelişmekte olan ülkedeki cari işlemler dengesinin belirleyicilerini analiz etmek için Bayraktutan ve Demirtaş (2011) çalışmasında incelemiştir. Ekonomik büyüme değişkeninin cari işlemler dengesi açığını artırdığı yönünde bulgu elde edilmiştir.

1975-2008 dönemine ait cari işlemler dengesi ve GSYİH'ye ait yıllık verileri 27 OECD ülkeleri için panel veri yöntemleriyle Hepaktan ve Çınar (2012) çalışmasında incelemiştir. Panel eşbütünleşmeden yararlanılan çalışma sonucunda cari işlemler dengesi ile GSYİH arasında eşbütünleşme ilişkisinin varlığına dair tespitler yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre uzun dönem katsayılar söz konusu ülke grubu için ekonomik büyümedeki %1'lik bir artışın cari dengede %-0,2 ve %-0,4 oranları arasında azalışa neden olduğu yönündedir.

1981-2010 dönemine ait verilerle gelişmekte olan 10 ülke için Songur ve Yaman (2013) çalışmasında ekonomik büyüme ve cari denge ilişkisini incelemiştir. Çalışmada panel eşbütünleşme ile panel vektör hata düzeltme modelleri (Panel VECM) kullanılmıştır. Uzun dönemde cari dengeden ekonomik büyümeye doğru pozitif; ekonomik büyümeden cari dengeye doğru ise negatif bir nedensellik ilişkisinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

1995-2010 dönemindeki 19 OECD ülkesi için ekonomik büyüme ve kısa dönemli sermaye hareketlerinin cari işlemler açığı ilişkisini Akbaş ve Uğur (2014) çalışmasında incelemiştir. Statik panel veri modelleri kapsamında sabit ve tesadüfi etkiler; dinamik panel veri modelleri kapsamında da genelleştirilmiş moment ve sistem genelleştirilmiş moment yöntemlerinden faydalanılmıştır. Ekonomik

büyüme faktörünün cari işlemler açığı üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığına dair tespitler yapılmıştır.

1980-2014 dönemindeki OECD ülkelerine ait ekonomik büyüme ve cari denge verilerini Arslan, Uğur ve Dineri (2017) çalışmasında panel veri yöntemiyle incelemiştir. İlgili değişkenler arasında uzun dönemli bir ilişkinin olduğu; VECM Granger nedensellik testi ile yapılan analiz sonucunda ise kısa ve uzun dönemde çift yönlü nedensellik tespiti yapılmıştır.

1994-2017 dönemindeki BRICS ülkelerine ait cari işlemler dengesi/GSYH ve ekonomik büyüme değişkenleri arasındaki eşbütünleşme ilişkisini Oğuz (2018) çalışmasında incelemiştir. Analiz sonucunda değişkenler arasında eşbütünleşme ilişkisi tespit edilememiştir.

1993-2015 dönemindeki Visegrad Dörtlüsü'ne (Polonya, Çek Cumhuriyeti, Macaristan ve Slovakya) ait ekonomik büyüme ve cari açık arasındaki ilişkiyi Sağlam ve Erataş Sönmez (2019) çalışmasında incelemiştir. Ampirik yöntem olarak Durbin-H testi ile eşbütünleşme ilişkisine bakılmış eşbütünleşme ilişkisi bulunmuş ayrıca Dumetrescu-Hurlin nedensellik testinden faydalanılmıştır. Uzun dönemde cari açıktan ekonomik büyümeye doğru tek yönlü bir nedenselliğin varlığı tespiti yapılmıştır.

1980-2016 dönemine ait 22 gelişmekte olan ülkenin ekonomik büyüme ve cari dengeye ait verilerini Balmumcu ve Bozkurt (2020) çalışmasında panel veri yöntemiyle incelemiştir. İlgili değişkenler arasında eşbütünleşme ilişkisinin olduğunu ve söz konusu ülkelerde ekonomik büyüme değişkeninin cari açık değişkenini artırdığı bulgusu elde edilmiştir.

2. EKONOMETRİK ANALİZ

2.1. Veri Seti ve Model

Bu çalışmada 1980-2020 dönemi aralığındaki G7 (Almanya, ABD, Fransa, İngiltere, İtalya, Japonya ve Kanada) ülkeleri açısından cari denge ve ekonomik büyüme değişkenlerine ait yıllık veriler kullanılmıştır. Modelde kullanılan değişkenlere Dünya Bankası (World Development Indicators) veri tabanından ulaşılmıştır. Bağımlı değişken olarak cari denge alınırken; bağımsız değişken olarak ise kişi başına düşen reel GSYH verileri alınmıştır. Kurulacak olan modelin matematiksel ifadesi;

$$cid = f(gdp) \quad (1)$$

şeklinde gösterilmektedir. Burada cid ile cari işlemler dengesi, gdp ile kişi başına düşen milli gelir ifade edilmektedir. Ekonometrik model ise;

$$cid_{it} = \beta_0 + \beta_1 \ln gdp_{it} + \varepsilon_{it} \quad (2)$$

biçiminde ifade edilmiştir. Modelde kullanılan kişi başına düşen reel GSYH değişkeninin doğal logaritması alınarak analiz yapılmıştır.

Modelde kullanılan değişkenlere ait tanımlayıcı istatistiklere ait olan bilgilere Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Değişkenlere Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	cid	gdp
Ortalama	-0.087362	30249.95
Medyan	-0.510000	30032.21
Maksimum	8.601000	65051.88
Minimum	-5.911000	7642.780
Std. Sapma	2.878276	13173.47
Çarpıklık	0.638214	0.107520
Basıklık	3.175752	2.156815
Jargue-Bera	19.85269	9.054875

2.2. Ampirik Bulgular

Çalışmada G7 ülkeleri için cari denge ile ekonomik büyüme ilişkisi birim kök testleriyle incelendikten sonra yapılan eşbütünleşme testleri ile ele alınmıştır. Bu çalışmada kullanılan ampirik analiz kısmı üç aşamadan oluşmuştur. Öncelikle modeldeki serilerin durağan olup olmadıkları birim kök testleriyle tespit edilmiştir. Sonrasında değişkenler arasındaki uzun dönemli ilişkiyi test etmek adına eşbütünleşme testinden yararlanılmıştır. En son aşamada ise, uzun dönem katsayı tahminçileri aracılığıyla değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir.

Analize yön verilebilmesi için cari denge ve ekonomik büyüme değişkenlerinin durağanlık seviyelerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bunun için Levin, Lin ve Chu (2002) tarafından geliştirilen panel LLC birim kök testi ve Im, Pesaran ve Shin (2003) tarafından geliştirilen panel IPS birim kök testleri uygulanmıştır. Söz konusu olan bu birim kök testlerinin sıfır hipotezi birim kökün varlığını göstermektedir (Barak ve Naimoğlu, 2018: 88). Tablo 2’de panel LLC ve IPS birim kök testlerinin sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 2. Panel Birim Kök Testlerine Ait Sonuçlar

Değişkenler	LLC		IPS	
	Sabitli	Sabitli&Trendli	Sabitli	Sabitli&Trendli
cid	-0.78376 (0.2166)	0.40661 (0.6579)	-1.58529* (0.0564)	-0.04022 (0.4840)
lngdp	-6.38405*** (0.0000)	0.63355 (0.7368)	-1.81725** (0.0346)	2.34940 (0.9906)
Değişkenler	BİRİNCİ FARK			
	Sabitli	Sabitli&Trendli	Sabitli	Sabitli&Trendli
cid	-12.7014*** (0.0000)	-11.8413*** (0.0000)	-12.8214*** (0.0000)	-11.6887*** (0.0000)
Δlngdp	-9.99390*** (0.0000)	-10.0566*** (0.0000)	-8.50445*** (0.0000)	-8.69161*** (0.0000)

Not: Parantez içinde verilen değerler olasılık değerlerini ifade etmektedir.

Tablo 2’ye göre analize dahil edilen değişkenlerin birinci farklarında %1 anlamlılık seviyesinde durağan oldukları sonucuna ulaşılmaktadır. Yani düzeyde sıfır hipotezinin reddedilemediği ve değişkenlerin birinci farkı alındığında ise sıfır hipotezinin reddedildiği görülmektedir. Teknik bir ifadeyle modeldeki her iki değişkenin de I(1) olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu sonuca göre eşbütünleşme testine başvurmak mümkün görünmektedir. Modeldeki değişkenler arasında uzun dönemli ilişkinin tespiti için Pedroni (1999) tarafından geliştirilmiş olan eşbütünleşme testine başvurulmuştur. Bu eşbütünleşme testi yatay kesit bağımlılığının olmadığı varsayımı altında 7 farklı testle değişkenler arasında eşbütünleşme ilişkisinin olup olmadığını ortaya koymaktadır (Çınar, 2011: 7). Tablo 3’te Pedroni eşbütünleşme testi sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3. Pedroni Eşbütünleşme Testine Ait Sonuçlar

Test	İstatistik	Anlamlılık
Panel v-istatistiği	3.623988	0.0001
Panel rho-istatistiği	-2.190577	0.0142
Panel PP- istatistiği	-2.108233	0.0175
Panel ADF- istatistiği	-1.786757	0.0370
Grup rho- istatistiği	-0.955866	0.1696
Grup PP- istatistiği (parametrik olmayan)	-2.556842	0.0053
Grup ADF- istatistiği (parametrik olmayan)	-2.182651	0.0145

Tablo 3’te verilen Pedroni eşbütünleşme testi sonucuna göre H_0 hipotezi başka bir deyişle değişkenler arasında eşbütünleşme yoktur hipotezi reddedilmiştir. Grup-rho istatistiği dışında diğer tüm

istatistiklerin yani 6 tane farklı testin istatistiki olarak anlamlı çıktığı görülmektedir. Bu sonuç değişkenler arasında eşbütünlük ilişkisinin varlığını göstermektedir (Gülmez ve Yardımcıoğlu, 2012: 346). Eşbütünlük ilişkisinin olup olmadığını test etmek için kullanılan diğer bir test ise Kao (1999) tarafından geliştirilen eşbütünlük testidir. Tablo 4'te Kao eşbütünlük testine ait sonuçlar gösterilmiştir.

Tablo 4. Kao Eşbütünlük Testine Ait Sonuçlar

	t- istatistiği	Anlamlılık
ADF	-1.693951	0.0451

Tablo 4'te verilen Kao eşbütünlük testi sonucuna göre H_0 hipotezi yani değişkenler arasında eşbütünlük yoktur hipotezi reddedilmiştir. Bir başka deyişle seriler arasında eşbütünlük ilişkisinin olduğu sonucu elde edilmiştir. Eşbütünlük testleri sonucunda cari denge ve ekonomik büyüme değişkenleri arasında uzun dönemde anlamlı bir ilişkinin olduğu testlerle ortaya çıkarılmıştır. Öyle ki G7 ülkelerinde uzun dönemde cari işlemler hesabı ile ekonomik büyüme arasında birlikte bir hareket söz konusuysa eşbütünlük ilişkisinin de olduğu ifade edilebilmektedir.

Eşbütünlük testleri uygulandıktan sonra uzun dönemli eşbütünlük ilişkisine ait katsayı tahmincisi olan ve Pedroni (2000) tarafından geliştirilmiş olan Fully Modified Ordinary Least Square (FMOLS) yönteminden yararlanılmıştır. Bu yöntem bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenleri ne kadar ve ne yönde etkilediğini göstermektedir (Okumuş vd., 2016: 192). Tablo 5'te FMOLS yönteminin sonuçları verilmiştir.

Tablo 5. FMOLS Test Sonucu

	FMOLS	
	Katsayı	t-istatistiği
lngdp	0.270629*** (0.0000)	37.87991

Not: Parantez içindeki sayı olasılık değerini ifade etmektedir. *** ifadesi %1 düzeyinde istatistiksel anlamlılığı göstermektedir.

Tablo 5'te verilen FMOLS yöntemi sonucunda modelde kullanılan değişkenlerin istatistiki olarak anlamlı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca ekonomik büyümedeki %1'lik bir artış cari dengeyi yaklaşık olarak %0.27 artırmaktadır. Diğer bir ifade ile G7 ülkelerinde ekonomik büyümede meydana gelen %1'lik bir artış cari açığı %0.27 azaltmaktadır.

SONUÇ

Ülke ekonomileri açısından büyük önem taşıyan makroekonomik göstergeler arasında cari işlemler dengesi ve ekonomik büyüme değişkenleri yer almaktadır. Küreselleşme süreciyle birlikte dış ilişkilerin artması cari işlemler dengesini daha önemli bir hale getirmiştir. Ekonomik büyüme değişkeni de ekonomi açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmada 1980-2020 dönemindeki G7 (Almanya, ABD, Fransa, İngiltere, İtalya, Japonya ve Kanada) ülkeleri açısından cari denge ve ekonomik büyümeye ait yıllık veriler kullanılmıştır. Öncelikle değişkenlerin durağanlık seviyeleri panel LLC birim kök testi ve panel IPS birim kök testleriyle incelenmiştir. Modeldeki değişkenler arasında uzun dönemli ilişkiyi test etmek için Pedroni ve Kao eşbütünlük testlerinden faydalanılmıştır. Eşbütünlük testleri sonucunda cari denge ve ekonomik büyüme değişkenleri arasında uzun dönemde anlamlı bir ilişkinin olduğu testlerle ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca uzun dönemli eşbütünlük ilişkisine ait katsayı tahmincisi FMOLS yöntemine başvurulmuş, modelde kullanılan değişkenlerin istatistiki olarak anlamlı olduğu bulgusu elde edilmiştir. Ekonomik büyümedeki %1'lik bir artış cari işlemler dengesini yaklaşık olarak %0.27 artırmaktadır. Çalışmadaki analiz sonuçlarına göre G7 ülkelerinde cari denge ile ekonomik büyüme değişkenleri arasındaki ilişki ampirik sonuçlar doğrultusunda değerlendirilmiştir. Eşbütünlük analizi

sonucuna göre ilgili değişkenler arasında uzun dönemde anlamlı bir ilişkinin tespiti elde edilmiş ve ekonomik büyümede meydana gelen artışın cari işlemler dengesini artırdığına yönelik bulgular elde edilmiştir.

Ekonomik büyüme gibi önemli bir ekonomik unsurun cari işlemler dengesini artırması durumu politika yapıcılar açısından dikkate alınması gereken bir durumdur. Buna dair politika yapıcıların bu konuda gerekli önlemleri alması gerekmektedir. Ekonomik büyümeye yönelik sürdürülebilir ekonomi politikaları sayesinde G7 ülkeleri de cari işlemler açığı gibi bir sorunla başa çıkmış olacaktır. Ekonomik büyümenin cari fazlaya yol açması ileriki çalışmalarda büyümenin ihracat itişli mi olduğu yönünde de çalışmalarla incelenebilmektedir. Ekonomik büyüme politikalarının yanı sıra cari işlemler dengesinde fazlalık yaratmak için de bu amaca yönelik politika geliştirilmesi gerekmektedir. Bunun için tasarruflarda artışların yaşanması, kamu bütçesinde fazlalıkların gerçekleştirilmesi ve döviz artışı yaratacak katma değeri yüksek üretimin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmayı takip eden araştırmalarda söz konusu ilişki farklı ülke grupları üzerinde de incelenerek politika önerilerinde bulunulabilmesi mümkün olabilmektedir.

KAYNAKÇA

- AĞIR, H., ÖZBEK, S. & TÜRKMEN, S. (2020), “Türkiye’de Cari İşlemler Dengesinin Dinamikleri: VAR Analizi”, *Maliye Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 57-66.
- AKBAŞ, Y. E. & UĞUR, A. (2014), “OECD Ülkelerinde Kısa Vadeli Sermaye Akımları ve Ekonomik Büyümenin Cari Açık Üzerindeki Etkisinin Statik ve Dinamik Panel Veri Modelleriyle Tahmini”, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 217-232.
- ALTINTAŞ, N., İNAL, N. & TORUSDAĞ, M. (2016), “Ekonomik Büyüme-Cari Açık İlişkisi: 1995-2014 Türkiye Örneği”, *Ulaştırma ve Lojistik Kongreleri*, 35-42.
- ARİSTOVNİK, A. (2007), “Short-And Medium-Term Determinants of Current Account Balances in Middle East and North Africa Countries”, *William Davidson Working Paper*, 862, University of Michigan.
- ARSLAN, İ., UĞUR, A. A. & DİNERİ, E. (2017), “OECD Ülkelerinde Cari İşlemler Dengesi ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: 1980-2014”, *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 56-68.
- BALMUMCU, Ö. & BOZKURT, K. (2020), “Gelişmekte Olan Ülkelerde Ekonomik Büyüme ve Cari İşlemler Dengesi Üzerine Bir Panel Veri Analizi”, *Ekonomi Politika ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 292-307.
- BARAK, D. & NAİMOĞLU, M. (2018), “Reel Döviz Kurunun Dış Ticaret Üzerindeki Etkisi: Kırılgan Beşli Örneği”, *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(2), 82-95.
- BAYRAKTUTAN, Y. & DEMİRTAŞ, I. (2011), “Gelişmekte Olan Ülkelerde Cari Açığın Belirleyicileri: Panel Veri Analizi”, *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(2), 1-28.
- CALDERON, C., CHONG, A. & LOAYZA, N. (2000), “Determinants of Current Account Deficits in Developing Countries”, *The World Bank Latin American and the Caribbean Region Regional Studies Program Policy Research Working Paper*, 2398, World Bank, Washington DC.
- ÇINAR, S. (2011), “Gelir ve CO₂ Emisyonu İlişkisi: Panel Birim Kök ve Eşbütünleşme Testi”, *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30(2), 71-83.
- ÇİFTÇİ, N. (2014), “Türkiye’de Cari Açık, Reel Döviz Kuru ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişkiler: Eş Bütünleşme Analizi”, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 129-142.
- DUMAN, Y. K. (2017), “Türkiye’de cari İşlemler Dengesi ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki”, *Sakarya İktisat Dergisi*, 6(4), 12-28.
- GÜLMEZ, A., & YARDIMCIOĞLU, F. (2012), “OECD Ülkelerinde Ar-Ge Harcamaları ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Panel Eşbütünleşme ve Panel Nedensellik Analizi (1990-2010)”, *Maliye Dergisi*, 163(1), 335-353.
- HEPAKTAN, C.E. & ÇINAR, S. (2012), “OECD Ülkelerinde Büyüme-Cari İşlemler Dengesi İlişkisi: Panel Veri Analizi”, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 43-57.
- IM, K. S., PESARAN, M. H. & SHİN, Y. (2003), “Testing for Unit Roots in Heterogeneous Panels”, *Journal Of Econometrics*, 115, 53-74.

- KAO, C. (1999), “Spurious Regression and Residualbased Tests for Cointegration in Panel Data”, *Journal of Econometrics*, 25, 54-77.
- KARAHAN, Ö. & AKÇAÇAKIR, K. (2021), “Türkiye’de Cari Açık ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki”, *JOEEP: Journal of Emerging Economies and Policy*, 6(2), 119-127.
- LEVİN, A., LIN, C. F., & CHU, C. S. J. (2002), “Unit Root Tests in Panel Data: Asymptotic and Finite-Sample Properties”, *Journal of econometrics*, 108(1), 1-24.
- MORSY, H. (2009), “Current Account Determinants for Oil-Exporting Countries”, *IMF Working Paper*, 09/28.
- OĞUZ, O. (2018), “Cari İşlemler Dengesi ve Büyüme İlişkisi: BRICS Ülkeleri Üzerine Panel Eşbütünlük Analizi”, *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, Prof. Dr. Harun TERZİ Special Issue, 443-456.
- OKUMUŞ, İ., YILDIRIM, A. & DESTEK, M. (2016), “MİNT Ülkelerinde Çevresel Kuznets Eğrisi Geçerliliği: Panel Veri Analizi”, *ÜNİDAP Uluslararası Bölgesel Kalkınma Konferansı (Muş-2016)*.
- ÖNDER, F & ÖZBEK, S. (2019), “Yatırım ve Tasarruf Eşitsizliği: E7 Ülkeleri Örneği”, *SOBİDER*, 6(43), 711-725.
- PEDRONİ, P. (2000), “Fully-Modified OLS for Heterogeneous Cointegrated Panels”, *Advances in Econometrics*, 15, 93-130.
- PEDRONİ, P. (1999), “Critical values for Cointegration Tests in Heterogeneous Panels with Multiple Regressors”, *Oxford Bulletin Of Economics And Statistics* 61, 653–670.
- SAĞLAM, Y., & SÖNMEZ, F. E. (2019), “Cari Açık ve Ekonomik Büyüme Arasındaki Nedensellik İlişkisi: Visegrad Dörtlüsü Örneği”, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(3), 35-40.
- SONGUR, M., & YAMAN, D. (2013), “Gelişmekte olan Ülkelerde Cari İşlemler Dengesi ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki: Panel Veri Analizi”, *Maliye Dergisi*, 164, 220-232.
- TÜRKMEN, S. & ÖZBEK, S. (2021), “İhracat Büyümenin İtici Gücü mü? Gelişmekte Olan Ülkelerden Kanıtlar”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (2), 1470-1484.